

FILOLOGIA POLSKA II STOPIEŃ PROSEMINARIUM II (I ROK, 2 SEMESTR, 30 g. ćw.)

dr hab. Leszek Zwierzyński, prof. UŚ, *Wyobraźnia romantyczna*

Będziemy oglądać razem najdziwniejsze rejony romantycznych światów, lecz poznamy także jednostkowe odczuwanie, przeżywanie rzeczywistości. Spróbujemy zanurzyć się w romantyczne żywioły – w wodną głębinę, ziemskie otchłanie, lecz także wzlecieć w przestwory, oglądać je w szaleństwie lotu, a potem wyjdziemy poza formy i dotkniemy samej materii (granitu, marmuru i ognia i wody). Spytamy na ile człowiek może zjednoczyć się z naturą? To ukaże nam lektura późnych utworów romantycznych, w których wyśledzimy także przekraczanie tego, co dotykalne i oczywiste. Światy mistyczne, urojone lecz także świat romantycznych realnych przedmiotów – codziennych, zwykłych. Obejrzymy chyba również romantyczne bestiariusz, a potem przyjrzymy się temu, co rozwinęło się z romantycznej wyobraźni – zaświaty przedstawione Leśmiana, kosmos i nowe kształty Bytu.

dr hab. Aleksandra Janowska, prof. UŚ, *Stalność i zmienność leksyki*

Na zajęciach interesować będą nas zagadnienia związane ze stabilnością słownictwa, związków frazeologicznych, wyrażeń tautologicznych i pleonazmów (np. *cofnąć się do tyłu*). Dlaczego tak krytykowane określenia, jak *cofnąć się do tyłu*, *miesiąc kwiecień* funkcjonują w polszczyźnie od wieków? Zadawać będziemy pytania ogólnej natury: czym jest stalność, stabilność, zmienność.

dr hab. Magdalena Piekara, prof. UŚ, *Modernistyczny obraz Salome (i jej „siostr”)*

Fenomen postaci Salome w europejskiej literaturze modernistycznej jest w polskich badaniach dobrze rozpoznany i opisany (np. Dariusz Trześniowski czy Maria Podraza-Kwiatkowska). Na zajęciach warto pokazać jakże istotne dla końca XIX w. zjawisko syntezy sztuk (literatura, malarstwo, muzyka). Oprócz Salome w obrębie modernistycznej wyobraźni jest także miejsce np. dla Lilith, Judyty czy Estery.

dr hab. Beata Nowacka, prof. UŚ, *City break. Literackie podróże do wielkich miast*

Opis: 1. Londyn (*Londyńczycy* E. Winnicka, *Londyn. Biografia miasta* P. Acroyd); 2. Neapol (G. Herling-Grudziński: *Opowiadania zebrane*, R. Saviano: *Gomorra*, E. Ferrante: *Genialna przyjaciółka*); 3. Praga (A. Kaczorowski: *Praski elementarz*. M. Szczygieł: *Osobisty przewodnik po Pradze*); 4. Lizbona (F. Pessoa: *Lizbona. Co turysta powinien zobaczyć?*); 5. Nowy Jork (E. Redliński: *Szczurojorczy*, M. Rittenhouse: *Nowy Jork: Od Manhatta do Ground Zero*); 6. Teheran (M. Kęskrawiec: *Czwarty pożar Teheranu*, R. Kapuściński: *Szachinszach*); 7. Addis Abeba (*I. Karpowicz: Nowy kwiat cesarza (i pszczoły)*).

dr Magdalena Ochwat, *Edukacja polonistyczna wobec współczesnych kryzysów*

W sytuacji kryzysu znalazł się na początku XXI wieku cały świat, a także systemy nauki i edukacji. Konieczność stawiania coraz trudniejszych pytań, podejmowania interdyscyplinarnych badań oraz przełamywania granic między nauką, polityką i ekonomią stawiają także nowe wyzwania edukacji szkolnej. W czasie zajęć podejmiemy namysł nad zagadnieniami edukacji humanistycznej wobec kryzysu klimatycznego, uchodźczego czy demokratycznego. Zastanowimy się, jak o nich mówić w szkole, w oparciu o jakie teksty i jakie narzędzia edukacyjne. Zbadamy czym dla młodzieży szkolnej jest sytuacja kryzysowa i jak definiuje ona to pojęcie. Chciałabym, aby prace zaliczeniowe pokazywały, jak włączać uczniów do najważniejszych toczących się aktualnie debat (klimatycznych, uchodźczych, o edukacji etc.), wykorzystując do tego literaturę, a szczególnie literaturę szkolną, po to, by nie stali się oni – jak pisze Ryszard Nycz – *idioty*, czyli tymi, którzy nie są zainteresowani sprawami publicznymi i którzy są odwróceniami od świata.

dr hab. Marta Tomczok, prof. UŚ, *Karbofikcje*

Wykład będzie prezentował studia nad energią w odniesieniu do narracji węglowych / węgla i jego reprezentacji w literaturze, sztuce i kulturze XX i XXI wieku. Oprócz omówienia teorii pokazane zostaną przykłady odnoszące się najczęściej do problematyki polskiego węgla kamiennego.